

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת אחמו"ק תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - פ"ב

1. מעשה בגדול שבאחים שרצה לייבם והבטיח לאחיו הקטן שאם לא יפסלה עליו בגט, יחלוק עמו בירושה. אמר הקטן שמא תרמה אותי ולא תחלוק, ענה לו תחזיק ותעשה קנין וכשאזכה בכל הנכסים תזכה בחלקך ע"י המעשה של עכשיו. מה פסק בזה מר בר רב אשי?
 אע"פ שרבי יוחנן פסק: האומר לחבירו לך ומשוך פרה זו, ולא תהיה קנויה לך אלא לאחר שלשים יום - לאחר ל' יום קנה ואפי' עומדת היא אז באגם, דווקא שם כיון שבידו להקנות מעכשיו, אבל יבם אין בידו להקנות טרם שייבם.
 גם לר' יוחנן רק אם אמר 'מעכשיו' קונה לאחר שלושים, אך אם לא אמר מעכשיו אינו קונה.
 ומצינו שנפסק להלכה - בין כשהאח יבם ואח"כ חילק לאחיו, וכ"ש כשחילק לאחיו ואח"כ יבם - לא עשה ולא כלום, כיון שמשועבדים לכתובתה.
2. לשיטת חכמים [במשנה לעיל] 'פירות המחוברים לקרקע' שבנכסי המת - יש לגרוס שהם של היבמה. מה הטעם?
 כיון שכל נכסיו משועבדים לכתובתה.
3. כנסה - הרי היא כאשתו. לענין מה?
 א. שמגרשה בגט - ונתחדש שלא דורשים 'ויבמה' שעדיין יבומין הראשונים עליה, ותצטרך גם חליצה.
 ב. שיכול להחזירה - ונתחדש שלא אומרים שאחר שקיים את המצווה, חוזרת להאסר עליו באיסור אשת אח.
 והמקור לזה: 'ולקחה לו לאשה', כיון שלקחה נעשית כאשתו.
4. מה הטעם שתהא כתובתה על נכסי בעלה הראשון, ולא מנכסי השני?
 השני, אשה הקנו לו מן השמים...
 אבל אם אין מספיק מנכסי ראשון, תגבה משני כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה.
5. לא יאמר אדם לאשתו הרי כתובתך מונחת על השולחן. מדוע לא די במה ששנינו זאת לגבי יבמה?
 שלא נאמר שדווקא ביבמה ייחוד הממון יגרום איבה, כיון שלא סומכת ע"ז מחשש שיאבדו. אבל בסתם אשה שכותב לה 'דקנאי ודקנינא' - [שקניתי ושאקנה] יכול לומר כן, קמ"ל.
6. גירש והחזיר את היבמה - הרי היא ככל הנשים, ואין לה אלא כתובתה הראשונה. מה החידוש בזה הרי שנינו כך לגבי כל אשה?
 שלא נאמר שדווקא באשתו כיון שהוא עצמו כתב לה כתובה 'על מנת כתובה ראשונה מחזירה', אבל יבם שלא הוא כתב לה עתה יתחייב הוא, קמ"ל.
7. מדוע תיקן שמעון בן שטח שישעבדו את נכסיהם לכתובה?
 בראשונה לא היו משעבדים נכסים, והיו מזקינין ולא היו נושאיין נשים, כיון שהנשים לא רצו להנשא מחשש שלא ימצאו לגבות.
 התקינו שיניחו את הממון בבית אביה, ועדיין כשהוא כועס עליה, אומר לה לכי אצל כתובתך, כיון שלא הרגיש בחיסרון ממון.
 התקינו שיניחו בבית חמיה, עשירות עושות אותה קלתות של כסף ושל זהב, עניות היו עושות אותה עביט של מימי רגלים, ועדיין כשכועס עליה, אומר לה טלי כתובתיך וצאי,
 עד שבא שמעון בן שטח ותיקן, שיהא כותב לה כל נכסי אחראין לכתובתה.